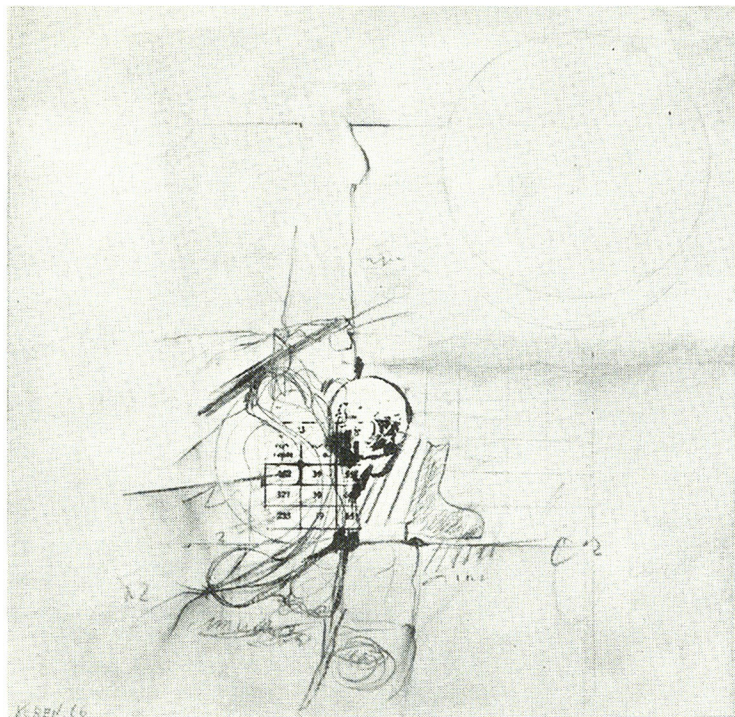

juni 1972

Kunstwerk van de maand

Het afgebeelde kunstwerk is gedurende de maand juni geëxposeerd in de afdeling „Kunst na 1850“, Maliebaan 42, Utrecht (buslijn 3).

Op de tentoonstelling „Nederlandse Grafiek na 1945“ (10-5 t/m 2-7) in het Centraal Museum worden o.a. een tweetal blinddrukken van Shlomo Koren getoond. Daarnaast bezit het museum de hiernaast gereproduceerde tekening uit 1966, die deze maand besproken wordt.

SHLOMO KOREN

(geb. 1932)

Kompositie, potlood-
krijttekening,
stempelafdruk en gouache,
1966
25 x 25,3
Inv.nr. 16662

Shlomo Koren is geboren in 1932 te Keulen uit Joodse ouders. Kort na zijn geboorte vluchtte de familie voor de fascistische terreur naar Israël. Hier kreeg hij zijn opleiding aan de Kunstakademie Betzalel in Jeruzalem. Sinds 1960 woont hij in Amsterdam. De Hebreeuwse kultuursfeer heeft hem sterk beïnvloed. De wereld van het Joodse geloof deelt met de Arabische en andere omliggende gebieden de afwijzing van de figuratieve, zowel plastische als picturale afbeelding. Er blijft dan ruimte voor andere mogelijkheden: decoratie, ornament, kalligrafie.

Van welke van deze mogelijkheden maakt Koren gebruik? De oude Israëlische tradities hebben hem onmiskenbaar belangrijke impulsen gegeven, maar hij blijft als een mens van vandaag denken. Hij is gevoelig voor bepaalde negatieve verschijnselen in de wereld die op de intellektuele mens een druk uitoefenen en waardoor deze dagelijks met allerlei absurde toestanden gekonfronteerd wordt. Een van deze verschijnselen is de toenemende kracht van de bureaucratiesing in de wereld die de vervreemding van de mensen veroorzaakt. Een halve eeuw geleden heeft een andere Jood, de schrijver Franz Kafka, het er in zijn boeken al over gehad. Shlomo Koren verbergt dergelijke gedachten in de raadselachtige tekens van zijn kompositie, waarin de stempelafdrukken als toespelings op de bureaucratie gezien kunnen worden. De tekening, die voor ons ligt, is uitgevoerd in potlood- en krijttechniek, gouacheverf, stempelafdrukken en een brandvlek. Het zwaartepunt van de vierkante kompositie ligt in het benedengedeelte, ongeveer in het midden. Twee elkaar snijdende cirkels, één kleine en één grote, vormen er een belangrijk element in. Cirkelvormen komen opnieuw voor in de rechter bovenhoek. Allerlei verwarde vormen van gebogen en rechte arcenderende lijnen, gedrukte en geschreven cijfers en letters doordringen en omgeven de cirkels in het midden beneden. De cirkels rechts boven, waarvan één onvoltooid blijft, lijken licht en helder, transparant en onstoffelijk. Tussen het zware en het lichte element in de tekening bestaat een zekere spanning. In het middelpunt van de tekening neigt de kunstenaar naar de accentuering van de materiële structuur terwijl hij in het bovengedeelte van de tekening streeft naar een verontstoffelijking van het oppervlak. Bovendien vormen in de tekening beeld en schrift een gespannen twee-eenheid.

Het gevoel voor combinatie van schrift en beeld nam Koren uit Israël uit de Joodse traditie mee. Toen in de jaren zestig het schrift in bepaalde stromingen van de Westeuropese kunst een rol begon te spelen heeft hij in deze tendenzen een plaats ingenomen. Zijn werk was aanwezig in 1965 op de tentoonstellingen „Schrift und Bild“ in het Stedelijk Museum te Amsterdam en in de Kunsthalle te Baden-Baden.